

Educatief programma Digitale Overheid en Jongeren in het (v)mbo

Eindrapportage

Stichting Digisterker

Angeliëk van der Zanden, maart 2018

Op 4 januari 2017 heeft de Koninklijke Bibliotheek een subsidie ter beschikking gesteld ten behoeve van de pilot 'Educatief Programma Digitale Overheid en Jongeren in vmbo en mbo'. In de loop van 2017 is twee maal schriftelijk verslag gedaan van de activiteiten, waarna mondeling overleg heeft plaats gevonden met onze contactpersoon mevrouw N. Verheijen. In deze eindrapportage doen we verslag van de activiteiten binnen de pilot 'Educatief programma Digitale Overheid en Jongeren in het (v)mbo', en de resultaten daarvan.

In deze eindrapportage volgen we de opbouw van activiteiten zoals beschreven in de subsidieaanvraag.

TWEE SPOREN

Binnen de pilot zijn activiteiten ondernomen gericht op twee sporen:

- I een spoor dat zich richt op het testen van lesmodules gericht op het aanleren van digitale informatievaardigheden in relatie tot de digitale overheid binnen de schoolse context;
- II een spoor dat zich richt op het doorverwijzen van of bieden van hulp aan jongeren die - ook na het doorlopen van het lesmateriaal - niet in staat zijn zelfstandig om te gaan met de digitale overheidsdiensten of die (nog) niet in aanraking zijn gekomen met het lesprogramma via hun school.

SPOOR 1: TESTEN LESPROGRAMMA

Ontwikkeling lesmodules (geen onderdeel subsidie)

Inmiddels zijn, volgens planning, de eerste vijf modules klaar: Overheid, Burger en DigiD; Identiteit; Bijbaan; Studeren; Verkeer en vervoer. De modules worden de komende tijd bijgesteld op basis van de opgehaalde testgegevens. Stichting Digisterker is in overleg met twee landelijke educatieve uitgeverijen in verband met de mogelijke distributie van de lesmodules. Afhankelijk van de uitkomsten van dat overleg zal de datum van oplevering van de lesmodules worden bepaald.

Werven pilotbibliotheken en pilotscholen

In de eerste maanden van het project is er veel tijd en energie besteed aan het werven van pilotbibliotheken. De Koninklijke Bibliotheek (KB vanaf nu) had aanvankelijk als eis gesteld dat de pilotbibliotheken en pilotscholen moesten deelnemen aan de Bibliotheek op school *voortgezet onderwijs*. Dit criterium is na overleg met de KB in augustus los gelaten.

Na akkoord van de KB is het project uitgevoerd met vier pilotbibliotheken in plaats van vijf pilotbibliotheken. In overleg met de KB zijn de middelen die daarvoor vrij vielen aangewend om een PR-campagne op te zetten gericht op spoor 2.

Het totaalplaatje van pilotbibliotheken en –scholen ziet er als volgt uit:

- Cultuurspoor Best met Heerbeekcollege: vmbo-tl, leerjaar 3
- Bibliotheek Arnhem met Leerpark Presikhaaf, Arentheem college: mbo-niveau 2, leerjaar 1; vmbo–bbl/kbl, leerjaar 3
- Bibliotheek Den Bosch met Koning Willem 1 College: mbo-niveau 4, leerjaar 3; mbo-niveau 1, leerjaar 1
- Bibliotheek Rotterdam met de Hulpstructuur (spoor 2).

Testen modules

De eerste drie modules zijn op de verschillende scholen en in diverse klassen getest. De module Identiteit is getest op alle drie de deelnemende scholen. De module Bijbaan is zowel in Arnhem als in Den Bosch getest. De module Overheid, Burger, DigiD is in Best en in Den Bosch getest.

Het testen van de modules heeft rijke evaluatiegegevens opgeleverd. Overall zijn de modules heel goed gevallen binnen de diverse scholen en niveaus. Leerlingen en docenten vonden het relevante lesstof die op een aantrekkelijke manier is gepresenteerd. Ook zijn er aandachtspunten naar boven gekomen, zoals: de wens om alles online te kunnen doen, de wens om nog minder tekst te gebruiken en om de lesstof wat in te perken. Alle gegevens worden in het voorjaar 2018 verwerkt tot een verbeterde versie van de lesmodules.

Voor de pilotbibliotheken vormden de lesmodules een goede ingang om op het thema Digitale Geletterdheid/Digitale Informatievaardigheden de school binnen te komen. Voor Bibliotheek Arnhem en Bibliotheek Den Bosch was het ook een goede aanleiding om het contact met het mbo binnen hun werkgebied te intensiveren.

Bibliotheek Arnhem, Bibliotheek Den Bosch en de samenwerkende mbo-scholen hebben aangegeven dat zij na de pilot – in schooljaar 2018/2019 - graag doorgaan met het gebruik van de lesmodules. Bibliotheek Rotterdam gaat gebruik van de lesmodules in het volgende schooljaar intern bespreken. Voorwaarde is wel dat helder is onder welke condities de lesmodules gedistribueerd gaan worden.

Rol mediacoach bibliotheek

Tijdens de pilot is aandacht besteed aan de mogelijke rol van de mediacoach bij de lesmodules. Deze rol ligt niet bij uitvoering van de lesmodules; die rol is in principe bestemd voor de docent maatschappijleer, burgerschap of loopbaanoriëntatie en – begeleiding (lob). De mediacoach heeft vooral een rol als *adviseur* voor het onderwijs. De mediacoach kan docenten en directies adviseren rondom vragen als:

- Hoe kan ik werken aan het vergroten van de digitale informatievaardigheden/mediawijsheid bij leerlingen?
- Hoe kan ik leerlingen beter voorbereiden op hun maatschappelijk functioneren, in het bijzonder het functioneren in relatie tot de digitale overheid?
- Waar liggen aanknopingspunten met het curriculum: met vakken als maatschappijleer en burgerschap. En met de innovaties in het onderwijs vanuit bijv. Curriculum.nu.

De lesmodules van Digisterker bieden een concrete invulling voor de genoemde vraagstukken. In de Training voor mediacoaches (zie hieronder) wordt aan deze zaken aandacht besteed.

De bibliotheek kan de lesmodules, in de rol van adviseur, als onderdeel van haar educatieve dienstverlening aan het vmbo en mbo meenemen. Al dan niet vanuit de Bibliotheek op School vo/mbo. Om de lesmodules onder de aandacht van de bibliotheken te brengen, is onder andere met Next Value afgesproken dat de lesmodules worden meegenomen in de update van de 'Leermiddelengids voor informatievaardigheden binnen de Bibliotheek op school vo' in de zomer van 2018.

Eventueel kan de mediacoach ook een rol spelen bij het begeleiden van docenten maatschappijleer en burgerschap bij het inzetten van het lesmateriaal. Via het lesmateriaal kunnen de docenten ervaring opdoen met het vergroten van hun eigen digitale vaardigheden en met het vergroten van kennis over de overheid. Dat is een belangrijke nevenopbrengst van het materiaal. En sluit aan bij de koers van het Ministerie van OCW, getuige bijvoorbeeld de aanpak 'van onderaf' binnen Curriculum.nu waarbij via kleinschalige pilots door vakdocenten primair en voortgezet onderwijs bouwstenen ontwikkeld worden voor digitale geletterdheid en burgerschap.

Ontwikkelen en verzorgen training voor mediacoaches

Het trainen van de mediacoaches die betrokken zijn bij het project, heeft feitelijk plaats gevonden 'on-the-job', gedurende het uitvoeren van de projectactiviteiten. Tijdens gesprekken tussen de betrokken lees-/mediacoaches en Digisterker, tijdens de pilotbijeenkomsten, door het gezamenlijk optrekken van Digisterker en de pilotbibliotheken naar de scholen is er veel aandacht geweest voor het vergroten van de deskundigheid van de lees-/mediacoaches.

Deze kennis en ervaringen zijn vastgelegd in een 'Training Digitale overheid en Jongeren (v)mbo voor mediacoaches'. De training is ontwikkeld buiten de pilotsubsidie om. De training kan na de formele afronding van het pilotproject bij Digisterker worden ingekocht door bibliotheken. Daarnaast is met de coördinator van de GO-opleiding Mediacoach voor Bibliotheek- en Mediatheekprofessionals afgesproken dat Digisterker binnen de module Didactiek van deze opleiding (om niet) een workshop verzorgt over de 'Training Digitale overheid en Jongeren (v)mbo voor mediacoaches'.

Stappenplannen binnen lesmodules

Elke lesmodule eindigt met stappenplannen en instructiefilmpjes die leerlingen kunnen gebruiken bij het daadwerkelijk digitaal regelen van hun zaken met de digitale overheid. Hier ligt een mooi concreet aanknopingspunt voor bibliotheken. Zij kunnen dit onderdeel benutten om met de school/scholen in gesprek te gaan over het bieden van ondersteuning aan leerlingen bij het daadwerkelijk digitaal zaken doen met de overheid. Dit kan op verschillende manieren vorm krijgen. Deze manieren beschrijven we hieronder bij spoor 2.

SPOOR 2: HULPSTRUCTUUR

In het kader van spoor 2 zijn tal van activiteiten ondernomen.

Onderzoeken en Organiseren Inloopsprekuren

Alle vier pilotbibliotheken hebben als invulling van het Hulpspoor gekozen voor de vorm van een inloopsprekuren. Doel van het inloopsprekuren is om jongeren tussen 15 en 25 jaar die ondersteuning willen bij het digitaal zaken doen met de overheid, daarvoor hulp te bieden. De bibliotheek kan op deze wijze een rol vervullen als wegwijzer in de informatiesamenleving voor jongeren met een laag (taal-) en digivaardigheidsniveau. Ook wordt het netwerk met andere organisaties die zich met deze doelgroep bezighouden versterkt.

Bibliotheek Rotterdam en Bibliotheek Best hebben daadwerkelijk een inloopspreekuur ingericht. Bibliotheek Rotterdam heeft dat gedaan in de centrale bibliotheekvestiging, in samenwerking met het JIP (Jongeren Informatie Punt) Rotterdam. Tussen half oktober en half december vond er op de donderdagmiddag een inloopspreekuur plaats. Dit werd bemenst door studenten van de Hogeschool Rotterdam - Social Work, die als 'Geldmatties' stage lopen bij het JIP. Om het inloopspreekuur bekend te maken heeft Bibliotheek Rotterdam posters en flyers ontwikkeld, en een brede range aan organisaties (kranten, vo-scholen, mbo-scholen) geïnformeerd.

Bibliotheek Best heeft het inloopspreekuur gedurende twee maanden zowel in de mediatheek op de pilotschool als in de bibliotheek ingericht. In de bibliotheek bleek er meer interesse te zijn dan op de school. De mavo-leerlingen van het HeerbeekCollege gaven aan dat hun ouders dit soort zaken overwegend regelen.

Bibliotheek Arnhem en Bibliotheek Den Bosch hebben tijdens de pilotfase alleen het vooronderzoek gedaan. Bibliotheek Arnhem heeft eerst contact gelegd met JongIn Arnhem. Dat leidde niet tot een vervolg. Daarna is zij in overleg gegaan met de teams Leefomgeving in Arnhem. Deze gesprekken lopen nog. De bibliotheek heeft wel de intentie een plek te vinden voor het Inloopspreekuur voor jongeren.

Bibliotheek Den Bosch onderzoekt de inrichting van het inloopspreekuur samen met Koning Willem 1 College. De school wil het inloopspreekuur graag op de school een plek geven, gekoppeld aan het curriculum van de studenten van de mbo-opleiding Sociaal Maatschappelijk Werk: studenten van die opleiding volgen de training voor Begeleiders inloopspreekuur en verzorgen het inloopspreekuur als een studieopdracht waarvoor zij studiepunten krijgen. Deze invulling vraagt om een goede inbedding in het curriculum, dus vergt een gedegen voorbereiding. De school is dit onderwerp intern aan het bespreken. Afhankelijk van de uitkomsten daarvan vinden de vervolgstappen plaats. Daarbij wordt ook bekeken wat de rol van de bibliotheek kan zijn.

Training Begeleiders Inloopspreekuur Jongeren en Digitale Overheid'

Er is binnen de pilot een Training ontwikkeld voor de begeleiders van het inloopspreekuur. Deze is door Digisterker gegeven in Bibliotheek Rotterdam en in Bibliotheek Best. In Rotterdam namen tien studenten deel van Hogeschool Rotterdam-Social Work, twee beroepskrachten van het Jongeren Informatie Punt Rotterdam en een medewerker van Bibliotheek Rotterdam. In Best namen drie informatiemedewerkers en een lees-/mediacoach van de bibliotheek deel.

De 'Training Begeleiders Inloopspreekuur Jongeren en Digitale Overheid' wordt na de formele afronding van de pilot aangeboden aan het bibliotheekveld. Bibliotheken kunnen Digisterker inhuren om de training (op locatie) te verzorgen.

Stappenplannen en instructiefilmpjes (geen onderdeel subsidie)

Bij de vijf thema's van de lesmodules zijn concrete stappenplannen ontwikkeld en instructiefilmpjes verzameld die binnen het inloopspreekuur door jongeren – en de begeleiders van het inloopspreekuur- gebruikt kunnen worden als hulpmiddel. De vijf thema's zijn dezelfde thema's als de thema's van de lesmodules.

De stappenplannen en instructiefilmpjes zijn getest tijdens de Trainingen voor de begeleiders van het inloopspreekuur. Op basis van de testgegevens zijn ze waar nodig aangepast. De stappenplannen en instructiefilmpjes worden na de formele afronding van het pilotproject via een website van Digisterker ter beschikking gesteld aan de bibliotheken. Dat zal gebeuren achter een login.

Evaluatie Inloopspreekuur

Het Inloopspreekuur wordt aan de hand van een evaluatieformulier systematisch geëvalueerd door de begeleiders van het inloopspreekuur. Uit deze evaluaties blijkt:

- De betrokken organisaties staan positief tegenover het concept van een inloopspreekuur voor jongeren dat zich richt op de digitale overheid.
- Er ontstaan vanuit dit concept nieuwe of hernieuwde contacten, zowel met vo- en mbo-scholen als met mogelijk toeleiders (gemeente, afdeling werk en inkomen; het leerwerkloket) en meer gespecialiseerde instanties (DUO servicekantoor, schuldhulpverlening, JIP).
- Door deze contacten wordt de sociale kaart helderder en kunnen meer jongeren met vragen naar de juiste plek worden verwezen. De bibliotheek verwerft een positie als belangrijke laagdrempelige schakel in de keten van organisaties die zich richten op jongeren.

Aandachtspunten die naar voren kwamen zijn bijvoorbeeld:

- De aanloop van jongeren was beperkt. Het heeft tijd nodig om 'ontdekt' te worden. Het is belangrijk om een goed communicatieplan te hebben dat zich specifiek richt op het bereiken van jongeren.
- Er komen mensen van verschillende leeftijden, jong en oud, met vragen langs. Een idee is om het inloopspreekuur op verschillende momenten in de week in te richten voor verschillende leeftijdsgroepen. De aankleding, bemensing en inhoud van het inloopspreekuur moet worden afgestemd op de specifieke leeftijdsgroepen.
- De locatie van het inloopspreekuur in de bibliotheek/op de school is belangrijk: jongeren moeten uit de loop, op een rustige afgeschermdede plek hun zaken kunnen regelen en hun vragen kunnen stellen.
- Het aantal thema's is beperkt (nu vijf). Op termijn is er behoefte aan meer thema's waarvoor stappenplannen worden ontwikkeld.

PR-campagne

De pilotbibliotheken gaven aan behoefte te hebben aan goed PR-materiaal. Mooi vorm gegeven en wervend materiaal dat een eyecatcher kan zijn om jongeren op het inloopspreekuur te wijzen. De KB ging akkoord met het inzetten van de niet-bestede middelen voor de vijfde pilotbibliotheek aan het opzetten van een PR-campagne. Digisterker heeft deze opdracht uitgezet bij een extern communicatiebureau (Huyswerk, zie: <http://huyswerk.nl/>). Zij hebben een PR-campagne ontwikkeld met als slogan #geweldigidee! Ter illustratie voegen we een aantal afbeeldingen van de campagne toe. Deze PR-middelen worden na de formele afronding van het project ter beschikking gesteld aan de bibliotheken. Dat gebeurt bij voorkeur via de landelijke portal huisstijl van de openbare bibliotheken.

Aandachtspunt bij deze campagne is dat het een combinatie betreft van offline en online middelen. Via fysieke middelen (transparant selfie-paneel) worden jongeren aangezet om hun selfie-foto's te posten op social media met de hashtag #geweldigidee. Op deze wijze hopen we dat jongeren elkaar attenderen op het inloopspreekuur. Dat betekent dat er accounts #geweldigidee moeten worden aangemaakt en bijgehouden op social media waarop de foto's worden getoond en er van de kant van de 'projecteigenaar' regelmatig informatie en updates worden geplaatst. Dit is een bespreekpunt.

G!DS

Na overleg met de KB is besloten de koppeling van dit pilotproject met de G!DS los te laten.

Document 'Opzet van een Inloopspreekuur Digitale Overheid voor Jongeren'

Alle ervaringen die zijn opgedaan bij het onderzoeken en inrichten van een inloopspreekuur zijn door Digisterker vastgelegd in een document 'Opzet van een Inloopspreekuur Digitale Overheid voor Jongeren'. In dit document komen de volgende vragen aan de orde:

1. Wat zijn argumenten om een inloopspreekuur te organiseren?
2. Wat is het doel van het inloopspreekuur?
3. Wat zijn mogelijke locaties voor het inloopspreekuur digitale overheid voor Jongeren?
4. Wat is de doelgroep van het inloopspreekuur digitale overheid voor jongeren?
5. Wie zijn betrokken bij de organisatie van een inloopspreekuur?
6. Wat zijn de randvoorwaarden bij het inloopspreekuur?
7. Wat is het profiel van de begeleiders van het inloopspreekuur?
8. Wat is de rol van de begeleiders van het inloopspreekuur?
9. Welke hulp biedt het inloopspreekuur niet?
10. Hoe worden de begeleiders van het inloopspreekuur geschoold?
11. Welke inhoudelijke middelen kunnen worden gebruikt bij het ondersteunen van de jongeren?
12. Welke PR-middelen kunnen worden gebruikt om jongeren te informeren over het Inloopspreekuur?
13. Hoe kan evaluatie van het inloopspreekuur plaatsvinden?

Het document sluit af met een overzicht van concrete tools die bibliotheken kunnen benutten bij het organiseren van het inloopspreekuur. Dit document wordt na de formele afronding van het project via de website van Digisterker en de KB ter beschikking gesteld aan het bibliotheekveld.

KENNISDELING

Tijdens de pilot heeft er kennisdeling plaats gevonden op landelijk, provinciaal en lokaal niveau.

Landelijk:

- Korte toelichting bij panel tijdens Nationaal Bibliotheek Congres – 14 maart 2017
- Presentatie tijdens Landelijke kennisdelingsdag POI's/4GG en de Bibliotheek op School VO – 15 juni 2017
- Bijdrage in Nieuwsbrief de Bibliotheek op school VO – dec 2016
- Informatiestand tijdens nationaal mediawijsheidsfeest MNX17 – 23 mei 2017
- Pitch en informatietafel tijdens Gebruiker Centraal, bijeenkomst voor medewerkers van gemeenten en andere overheidsdiensten – 19 april 2017
- Sessie i.s.m. Digisterker, Fontys Lerarenopleidingen en Bibliotheek Rotterdam tijdens landelijke Digisterkerdag op 12 oktober 2017
- Bijdrage aan het Inspiratieboekje 'Digisterke verhalen. Mensen op weg naar digitaal zelfvertrouwen'. De docent van de pilotschool in Arnhem is hierin geïnterviewd, naast Digisterker.
- Presentatie tijdens Interdepartementale werkgroep E-Skills op ministerie van VWS – 13 september 2017
- Presentatie tijdens werkbezoek Directeur Generaal Overheidszaken, Simone Roos, aan Bibliotheek Rotterdam – 23 februari 2018
- Bijdragen in 6-wekelijkse nieuwsbrieven van Stichting Digisterker. Deze gaat naar ruim 2000 abonnees: bibliotheken, gemeenten, uitvoeringsorganisaties van de overheid, ministeries, scholen etc.

Provinciaal:

- Toelichting tijdens studiedag dBos VO van ProBiblio - 16 dec 2016
- Presentatie tijdens Platform VO-specialisten Noord-Brabant van Cubiss - 13 september 2017
- Presentatie tijdens Platform VO-specialisten Limburg van Cubiss - 29 september 2017

Lokaal:

- Pilotbibliotheken nemen informatie over 'Educatief programma jongeren en digitale overheid' mee in hun contacten met scholen en loketten binnen het lokale netwerk.

Tijdens presentaties over het lesprogramma en het inloopspreekuur merken we dat er veel interesse is van bibliotheken. Op tal van plekken zijn bibliotheken bezig met het uitbreiden van hun dienstverlening aan het voortgezet onderwijs en mbo, onder andere met materialen gericht op digitale vaardigheden. Ook zien we dat een aantal bibliotheken de samenwerking met jongerenorganisaties/welzijnswerk verkent, waarvoor het inloopspreekuur heel interessant is. In totaal hebben we, naast de vier pilotbibliotheken, met 23 basisbibliotheken en met vijf POI's contact gehad over de lesmodules en/of het inloopspreekuur.

Tot slot heeft Digisterker – buiten het bestek van het pilotproject - een whitepaper geschreven waarin de problematiek van digitaal kwetsbare jongeren en een mogelijke aanpak daarvoor is beschreven. In het whitepaper wordt de bibliotheek benoemd als een belangrijke speler in dat verband. Naar aanleiding van het whitepaper heeft Digisterker gesprekken gevoerd met het Ministerie van Binnenlandse Zaken, Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen (afdeling vo en afdeling mbo), ECP, Belastingdienst, KING, MBO-Raad, Kennisnet, ..

Er lijkt een breder draagvlak te ontstaan voor de problematiek van jongeren in relatie tot de digitale overheid, en voor de noodzaak om daar iets aan te doen.

Volgens afspraak met de KB worden de eindresultaten van de pilot gecommuniceerd via:

- Bieb2Bieb
- de site van de KB voor openbare bibliotheken middels een nieuwsbericht
- de KB-nieuwsbrief voor alle bibliotheken
- de website van Mediawijzer.net.

PROJECTBIJEENKOMSTEN

Er hebben vier bijeenkomsten plaatsgevonden met de pilotbibliotheken. Doel van de bijeenkomsten was om elkaar te informeren over de voortgang van de activiteiten, kennis te delen, vragen voor te leggen en elkaar te inspireren. De bijeenkomsten waren ondersteunend voor het verloop van de pilotactiviteiten.

WELKE RESULTATEN ZIJN ER AAN HET EIND VAN DE PILOTPERIODE?

In de subsidieaanvraag staan de beoogde resultaten benoemd. Dit zijn deels resultaten die buiten de subsidieverstrekking vallen, maar wel verband houden met de subsidie-activiteiten, en deels resultaten die binnen de subsidieverstrekking vallen.

Buiten de subsidieverstrekking:

- De eerste vijf lesmodules Digitale overheid en jongeren zijn opgeleverd.
- Er is een 'Training Digitale overheid en Jongeren (v)mbo voor mediacoaches' opgeleverd.
- Er zijn stappenplannen ontwikkeld en instructiefilmpjes verzameld die binnen het inloopspreekuur kunnen worden gebruikt.

Binnen de subsidieverstrekking:

- Vier pilotbibliotheken hebben thema's uit het lesprogramma Digitale overheid en jongeren aangeboden aan een (v)mbo-school in hun werkgebied, al dan niet binnen het kader van de Bibliotheek op school vo.
- Bij drie bibliotheken zijn mediacoaches geschoold in het vergroten van digitale informatievaardigheden van leerlingen en hun docenten bij gebruik van de digitale overheid (Bibliotheek Rotterdam neemt alleen deel aan de Hulpstructuur).
- Er is een 'Training Begeleiders Inloopspreekuur Jongeren en Digitale Overheid' opgeleverd voor mediacoaches, medewerkers jongerenafdeling bibliotheek, medewerkers relevante andere loketorganisaties in de bibliotheek.
- Bij twee bibliotheken is gedurende een aantal maanden een inloopspreekuur ingericht voor jongeren met vragen over digitale overheidsinformatie. Bij twee andere bibliotheken is de inrichting van het inloopspreekuur nog in een voorbereidend stadium.
- Bij twee bibliotheken zijn medewerkers getraind in het begeleiden van jongeren met vragen over de digitale overheid tijdens het inloopspreekuur.
- Een extern communicatiebureau heeft een PR-campagne ontwikkeld, bestaande uit fysieke middelen en digitale middelen, met als doel jongeren te attenderen op en toe te leiden naar het inloopspreekuur.
- Bij alle vier bibliotheken is het netwerk met organisaties die betrokken zijn bij jongeren en digitale overheidsdiensten gegroeid. Het netwerk bestaat uit (v)mbo-scholen, gemeente, leerwerkloket, JIP, leefbaarheidsteams, seniorweb.
- De hulpstructuur is zo mogelijk opgenomen in de sociaal-educatieve kaart van de G!DS. *Hier is in overleg met de KB geen aandacht aan besteed.*

AANBEVELINGEN EN GEWENSTE ACTIES

De resultaten uit de pilot kunnen op de volgende manier worden ingezet.

Lesmodules Digitale overheid en Jongeren

- Bibliotheken kunnen de lesmodules, in de rol van adviseur, meenemen als onderdeel van hun educatieve dienstverlening aan het vmbo en mbo. Al dan niet vanuit de Bibliotheek op School vo/mbo. Digisterker spant zich in om informatie over de lesmodules via diverse kanalen bij de bibliotheken te krijgen. Digisterker spant zich in om een onderwijspartij te vinden die het materiaal wil distribueren.
- Mediacoaches kunnen een rol spelen bij het begeleiden van docenten maatschappijleer en burgerschap bij het inzetten van het lesmateriaal. Via het lesmateriaal kunnen de docenten ervaring opdoen met het vergroten van hun eigen digitale vaardigheden en met het vergroten van kennis over de overheid.
- Mediacoaches kunnen hun expertise op het terrein van digitale geletterdheid in het (v)mbo gekoppeld aan de digitale overheid vergroten door de 'Training Digitale overheid en Jongeren (v)mbo voor mediacoaches' te volgen. De training kan bij Digisterker worden ingekocht door bibliotheken. Daarnaast verzorgt Digisterker binnen de module Didactiek van de GO-opleiding Mediacoach voor Bibliotheek- en Mediatheekprofessionals (om niet) een workshop over de 'Training Digitale overheid en Jongeren (v)mbo voor mediacoaches'.

Inloopspreekuur:

- Bibliotheken kunnen gebruik maken van het document 'Opzet van een Inloopspreekuur Digitale Overheid voor Jongeren' om zelf een inloopspreekuur in te richten voor jongeren.
- Bibliotheken kunnen gebruik maken van de ontwikkelde PR-middelen. Deze worden bij voorkeur gedistribueerd via de portal landelijke huisstijl. Aandachtspunt bij deze campagne is dat het een combinatie betreft van offline en online middelen. Jongeren worden gestimuleerd hun selfiefoto's te posten via de hashtag #geweldigidee. Op deze wijze hopen we dat jongeren elkaar attenderen op het inloopspreekuur. Dat betekent dat er accounts #geweldigidee moeten worden aangemaakt en bijgehouden op social media waarop de foto's worden getoond en er van de kant van de 'projecteigenaar' regelmatig informatie en updates worden geplaatst. Dit moet worden belegd.
- De 'Training Begeleiders Inloopspreekuur Jongeren en Digitale Overheid' wordt na de formele afronding van de pilot aangeboden aan het bibliotheekveld. Bibliotheken kunnen Digisterker inhuren om de Training (op locatie) te verzorgen. Tegen betaling? Of gaan we train-de-trainer verzorgen voor POI's??
- De stappenplannen en instructiefilmpjes worden na de formele afronding van het pilotproject via een website van Digisterker ter beschikking gesteld aan de bibliotheken. Dat zal gebeuren achter een login. Op die wijze kan ook worden bijgehouden welke bibliotheken interesse hebben.

In 2016-2017 heeft op initiatief van VOB, KB en BZK een pilot plaatsgevonden met drie bibliotheken gericht op het creëren van een basisvoorziening voor burgers met vragen gerelateerd aan de e-overheid. Het is goed om de verbinding te leggen met de resultaten uit deze pilot. Veel aandachtspunten en aanbevelingen die in het evaluatierapport van deze pilot staan ('Evaluatie pilots: De bibliotheek als basisvoorziening voor burgers met vragen voor de e-overheid' - M. Toonen, september 2017), gelden ook voor het inloopspreekuur voor jongeren. Voorbeelden zijn: het belang van scholing van betrokken medewerkers, investeren in contacten met toeleiders en met instanties waarnaar kan worden doorverwezen, lange en gerichte adem nodig om de doelgroep binnen te krijgen, aandacht voor op de doelgroep toegespitste PR, tekort aan uren bij personeel et cetera.